

ΠΕΡΙΛΗΨΗ: Ανοιχτός διαγωνισμός με κριτήριο ανάθεσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά βάσει βέλτιστης σχέσης ποιότητας-τιμής. Υποχρέωση λεκτικής αιτιολόγησης της βαθμολογίας που δόθηκε στην τεχνική προσφορά του μοναδικού συμμετέχοντος – Προσκόμιση εγγράφου αιτιολογίας της βαθμολογίας το πρώτον στο Δικαστήριο – αρμόδιο όργανο.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΤΟ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

ΤΜΗΜΑ ΜΕΙΖΟΝΟΣ – ΕΠΤΑΜΕΛΟΥΣ ΣΥΝΘΕΣΗΣ

Συνεδρίασε δημόσια στο ακροατήριό του, στις 22 Ιουνίου 2020, με την εξής σύνθεση: Ιωάννης Σαρμάς, Πρόεδρος, Γεώργιος Βοΐλης, Σταμάτιος Πουλής, Κωνσταντίνα Ζώη, Δέσποινα Καββαδία - Κωνσταντάρα, Αγγελική Μυλωνά και Γεωργία Τζομάκα, Σύμβουλοι. Γραμματέας ο Γεώργιος Καρασαββίδης.

Γενικός Επίτροπος της Επικρατείας: Αντώνιος Νικητάκης, Επίτροπος Επικρατείας, κωλυομένης της Γενικής Επιτρόπου της Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο Χρυσούλας Καραμαδούκη.

Για να αποφασίσει σχετικά με την από 26.5.2020 (Α.Β.Δ. 641/2020) αίτηση της ανώνυμης εταιρείας με την επωνυμία ..., νομίμως εκπροσωπούμενης, που εδρεύει στην ... και παραστάθηκε δια δηλώσεως του άρθρου 133 παρ. 2 του Κ.Δ.Δικονομίας του πληρεξούσιου δικηγόρου της Ιωάννη Μακρή (ΑΜ ΔΣΘ 5295).

Με την ανωτέρω αίτηση ζητείται η αναθεώρηση της 511/2020 απόφασης του VI Τμήματος του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

Το Ελληνικό Δημόσιο εκπροσωπείται νόμιμα από τον Υπουργό Οικονομικών, ο οποίος παραστάθηκε δια του Παρέδρου του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους Παπαγεωργίου.

Κατά τη συζήτηση που ακολούθησε το Δικαστήριο άκουσε:

Τον εκπρόσωπο του Ελληνικού Δημοσίου, ο οποίος ζήτησε την απόρριψη της αίτησης.

Τον Επίτροπο της Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο, ο οποίος ανέπτυξε προφορικά την από 22.6.2020 γνώμη του, κατά τα αναφερόμενα στη συνημμένη έγγραφη πρότασή του, και πρότεινε να απορριφθεί η αίτηση.

Μετά τη δημόσια συνεδρίαση, το Δικαστήριο συνήλθε σε διάσκεψη.

Άκουσε την εισήγηση του Συμβούλου Γεωργίου Βοΐλη και

Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα

Σκέφθηκε κατά τον νόμο

1. Με την υπό κρίση αίτηση, η αιτούσα εταιρεία ζητεί την αναθεώρηση της 511/2020 απόφασης του VI Τμήματος, με την οποία απορρίφθηκε αίτησή της για την ανάκληση της 13ΠΣ/2019 Πράξης της Επιτρόπου του Ελεγκτικού Συνεδρίου στο Νομό ... . Με την πράξη αυτή της Επιτρόπου κρίθηκε ότι κωλύεται η υπογραφή του σχεδίου σύμβασης μεταξύ του Δήμου ... και της αιτούσας, με αντικείμενο την «Προμήθεια ηλεκτρομηχανολογικού εξοπλισμού για την αναβάθμιση των αντλιοστασίων ύδρευσης Δήμου ...», κατόπιν διενέργειας ανοικτού ηλεκτρονικού διαγωνισμού.

2. Για την άσκηση της υπό κρίση αιτήσεως καταβλήθηκε το νόμιμο παράβολο (βλ. το με κωδικό πληρωμής 332116130950 0720 0048 ηλεκτρονικό παράβολο).

3. Η αίτηση αναθεώρησης έχει ασκηθεί νομοτύπως και εμπροθέσμως. Επομένως, είναι τυπικά δεκτή και πρέπει να εξεταστεί ως προς την ουσιαστική της βασιμότητα.

4. Στο άρθρο 311 του ν. 4412/2016 (ΦΕΚ Α' 147 - Διόρθ. Σφάλμ. στα ΦΕΚ Α' 200 και ΦΕΚ Α' 206), το οποίο περιλαμβάνεται στο Βιβλίο ΙΙ νόμου αυτού περί δημοσίων συμβάσεων στους πρώην εξαιρούμενους τομείς, υπό τον τίτλο «Κριτήρια ανάθεσης των συμβάσεων (άρθρο 82 της Οδηγίας 2014/25/E)», ορίζονται τα εξής: «1. Με την επιφύλαξη των εθνικών διατάξεων νόμου ή διοικητικών πράξεων σχετικά με την τιμή ορισμένων αγαθών ή την αμοιβή ορισμένων υπηρεσιών, οι αναθέτοντες φορείς βασίζουν την ανάθεση των συμβάσεων στην πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά. 2. Η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά κατά την κρίση του αναθέτοντος φορέα προσδιορίζεται βάσει της τιμής ή του κόστους, με χρήση μίας μεθόδου προσέγγισης κόστους-αποτελεσματικότητας, όπως της κοστολόγησης του κύκλου ζωής, σύμφωνα με το άρθρο 312 και μπορεί να περιλαμβάνει τη βέλτιστη σχέση ποιότητας - τιμής, η οποία εκτιμάται βάσει κριτηρίων, συμπεριλαμβανομένων, μεταξύ άλλων, ποιοτικών, περιβαλλοντικών και/ή κοινωνικών χαρακτηριστικών που συνδέονται με το αντικείμενο της συγκεκριμένης σύμβασης. (...) 5. Το κριτήριο ανάθεσης καθορίζεται στα έγγραφα της σύμβασης. Ο αναθέτων φορέας διευκρινίζει στα έγγραφα της σύμβασης τη σχετική στάθμιση που προσδίδει σε καθένα από τα κριτήρια που έχουν επιλεγεί για τον προσδιορισμό της πλέον συμφέρουσας από οικονομική άποψη προσφοράς, εκτός εάν αυτό καθορίζεται μόνο βάσει της τιμής. Η στάθμιση αυτή μπορεί να εκφράζεται με την πρόβλεψη περιθωρίου διακύμανσης με το κατάλληλο μέγιστο εύρος. Εάν δεν είναι δυνατή η

στάθμιση για αντικειμενικούς λόγους, ο αναθέτων φορέας επισημαίνει τα κριτήρια με φθίνουσα σειρά σπουδαιότητας. Η βαθμολόγηση των κριτηρίων πρέπει να είναι πλήρως και ειδικά αιτιολογημένη και να περιλαμβάνει υποχρεωτικά, εκτός από τη βαθμολογία, και τη λεκτική διατύπωση της κρίσης ανά κριτήριο...».

5. Συναφώς, η οικεία διακήρυξη, στην παρ. 2.3.1. με τίτλο «κριτήριο ανάθεσης», ορίζει τα ακόλουθα: «Κριτήριο ανάθεσης της σύμβασης είναι η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά βάσει βέλτιστης σχέσης ποιότητας-τιμής, η οποία εκτιμάται βάσει των κάτωθι κριτηρίων: Κ1 «Πληρότητα τεχνικής προσφοράς (τεχνική περιγραφή και τεχνικά έντυπα για το σύνολο των προσφερόμενων υλικών-μηχανημάτων)» με συντελεστή βαρύτητας 15%, Κ2 «Συμφωνία των προσφερόμενων υλικών-μηχανημάτων, με τις απαιτήσεις των τεχνικών προδιαγραφών της μελέτης» με συντελεστή βαρύτητας 15%, Κ3 «Ποιότητα, αποδοτικότητα του προσφερόμενου ηλεκτρομηχανολογικού εξοπλισμού» με συντελεστή βαρύτητας 15%, Κ4 «Στοιχεία υποστήριξης (προσωπικό, παρεχόμενο service, ύπαρξη εγκαταστάσεων) (άρθρο 2.2.6.β & γ)» με συντελεστή βαρύτητας 15%, Κ5 «Χρόνος ανταπόκρισης για αποκατάσταση δυσλειτουργίας ή βλάβης του προσφερόμενου ηλεκτρομηχανολογικού εξοπλισμού» με συντελεστή βαρύτητας 10%, Κ6 «Εμπειρία προμηθευτή (άρθρο 2.2.6.α)» με συντελεστή βαρύτητας 10%, Κ7 «Εγγύηση καλής λειτουργίας» με συντελεστή 10% και Κ8 «Εκθεση και δραστηριότητες μεταφοράς στο προσωπικό του Δήμου της τεχνογνωσίας λειτουργίας και συντήρησης του προσφερόμενου εξοπλισμού» με συντελεστή 10%. Στο Κριτήριο Κ1 θα αξιολογηθεί η πληρότητα της τεχνικής περιγραφής, τα τεχνικά έντυπα, οι καμπύλες λειτουργίας κ.λπ. κάθε προσφερόμενου υλικού ή μηχανήματος. Στο κριτήριο Κ2 θα αξιολογηθεί εάν τα προσφερόμενα υλικά και μηχανήματα είναι σύμφωνα με τις απαιτήσεις των τεχνικών προδιαγραφών της μελέτης. Στο κριτήριο Κ3 θα αξιολογηθεί η ποιότητα και ο βαθμός απόδοσης των προσφερόμενων μηχανημάτων και ο οποίος θα αποδεικνύεται από τα έντυπα των εργοστασίων κατασκευής, καθώς και η εφαρμογή συστημάτων διασφάλισης ποιότητας από τα εργοστάσια κατασκευής. Στο κριτήριο Κ4 θα αξιολογηθούν τα στοιχεία υποστήριξης (προσωπικό, παρεχόμενο service, ύπαρξη εγκαταστάσεων) (άρθρο 2.2.6.β και γ), που αναφέρονται στην προσφορά κάθε διαγωνιζόμενου. Στο κριτήριο Κ5 θα αξιολογηθεί ο χρόνος ανταπόκρισης για αποκατάσταση δυσλειτουργίας ή βλάβης του προσφερόμενου εξοπλισμού, έπειτα από έκτακτη ειδοποίηση εκ μέρους του Δήμου και ο οποίος θα αναφέρεται στην προσφορά κάθε διαγωνιζόμενου. Στο κριτήριο Κ6 θα αξιολογηθεί η εμπειρία κατά την τελευταία τριετία, δηλαδή 2015, 2016 και 2017 στην προμήθεια και εγκατάσταση ηλεκτρομηχανολογικού εξοπλισμού,

αντλιοστασιών ύδρευσης και θα αποδεικνύεται από πρωτόκολλα παραλαβής ή βεβαιώσεις των φορέων. Στο κριτήριο K7 θα αξιολογηθεί ο προσφερόμενος χρόνος εγγύησης του συνόλου του προσφερόμενου εξοπλισμού. Στο κριτήριο K8 θα αξιολογηθεί η έκθεση και δραστηριότητες μεταφοράς στο προσωπικό του Δήμου της τεχνογνωσίας λειτουργίας και συντήρησης του προσφερόμενου εξοπλισμού». Η οικεία ως άνω διακήρυξη, στην παρ. 2.3.2 με τίτλο «Βαθμολόγηση προσφορών», ορίζει τα ακόλουθα: «Η βαθμολόγηση κάθε κριτηρίου αξιολόγησης κυμαίνεται από 100 βαθμούς στην περίπτωση που ικανοποιούνται ακριβώς όλοι οι όροι των τεχνικών προδιαγραφών, αυξάνεται δε μέχρι τους 120 βαθμούς όταν υπερκαλύπτονται οι απαιτήσεις του συγκεκριμένου κριτηρίου. Κάθε κριτήριο αξιολόγησης βαθμολογείται αυτόνομα με βάση τα στοιχεία της προσφοράς. Η σταθμισμένη βαθμολογία του κάθε κριτηρίου θα προκύπτει από το γινόμενο του επιμέρους συντελεστή βαρύτητας επί τη βαθμολογία του, η δε συνολική βαθμολογία της προσφοράς θα προκύπτει από το άθροισμα των σταθμισμένων βαθμολογιών όλων των κριτηρίων. Η συνολική βαθμολογία της τεχνικής προσφοράς υπολογίζεται με βάση τον παρακάτω τύπο: $U = \sigma_1 \times K_1 + \sigma_2 \times K_2 + \dots + \sigma_n \times K_n$. Κριτήρια με βαθμολογία μικρότερη από 100 βαθμούς (ήτοι που δεν καλύπτουν/ παρουσιάζουν αποκλίσεις από τις τεχνικές προδιαγραφές της παρούσας) επιφέρουν την απόρριψη της προσφοράς. Πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά είναι εκείνη που παρουσιάζει τον μικρότερο λόγο της προσφερθείσας τιμής προς την βαθμολογία της (ήτοι αυτή στην οποία το Λ είναι ο μικρότερος αριθμός), σύμφωνα με τον τύπο που ακολουθεί. $\Lambda = \text{Προσφερθείσα τιμή} / \text{Τελική βαθμολογία τεχνικής προσφοράς}$ ».

6. Από τις ρυθμίσεις που παρατέθηκαν στις δύο προηγούμενες σκέψεις προκύπτει ότι κατά το στάδιο αξιολόγησης και βαθμολόγησης των τεχνικών προσφορών των συμμετεχόντων, η αναθέτουσα αρχή οφείλει να αιτιολογεί στο οικείο πρακτικό τη δοθείσα στους διαγωνιζόμενους βαθμολογία στα επιμέρους κριτήρια της διακήρυξης, εξειδικεύοντας τη βαθμολογία με αναφορά σε συγκεκριμένα χαρακτηριστικά κάθε τεχνικής προσφοράς, ώστε να αναδεικνύονται έτσι τα σημεία υπεροχής ή υστέρησης εκάστης. Η απλή παράθεση μόνο βαθμών στα ανωτέρω κριτήρια δεν συνιστά την απαιτούμενη από τις θεμελιώδεις αρχές της διαφάνειας του διαγωνισμού και της ίσης μεταχείρισης όσων συμμετέχουν σ' αυτήν αιτιολογία, δοθέντος ότι μόνη η αριθμητικώς εκφραζόμενη αξιολόγηση δεν επιτρέπει στο Ελεγκτικό Συνέδριο, φρουρό της αντικειμενικής ακεραιότητας της διαγωνιστικής διαδικασίας, να διαγνώσει την πραγματική βάση της εκτίμησης που οδήγησε στην καθ' έκαστον εξατομικευμένη κρίση. Αν επιτρεπόταν η αξιολόγηση των προσφορών να αποτυπώνεται

μόνον αριθμητικώς, θα παρεχωρείτο διακριτική ευχέρεια στα αξιολογούντα όργανα ασύμβατη με τις ως άνω θεμελιώδεις αρχές, δημιουργώντας ευρύτατα περιθώρια αυθαιρεσίας. Για την ταυτότητα δε του νομικού λόγου, η κατά τα ανωτέρω όχι μόνον αριθμητική αιτιολόγηση είναι απαραίτητη τόσο στην περίπτωση υποβολής μιας και μόνο τεχνικής προσφοράς, όσο και στην περίπτωση κατά την οποία η τεχνική προσφορά βαθμολογείται ως προς επιμέρους κριτήριο με βαθμό 100, το οποίο υποδηλώνει ότι αυτή καλύπτει ακριβώς τις οριζόμενες τεχνικές προδιαγραφές. Τούτο δε διότι και στις περιπτώσεις αυτές πρέπει να καθίσταται επαληθεύσιμο, κατά τον διενεργούμενο από το Ελεγκτικό Συνέδριο προσυμβατικό έλεγχο, ότι το κάθε επιμέρους κριτήριο συγκεντρώνει βαθμολογία τουλάχιστον 100, καλύπτοντας, κατ' αυτό τον τρόπο, τις απαιτήσεις που τίθενται από τη διακήρυξη, χωρίς να παρουσιάζονται αποκλίσεις από τα σχετικώς προβλεφθέντα σε αυτή (βλ. ΕλΣ Τμ. Μείζ. 540/2020).

7. Κατά τη γνώμη των Συμβούλων Γεώργιου Βοΐλη, Κωνσταντίνας Ζώη και Δέσποινας Καββαδία - Κωνσταντάρα, τόσο από το γράμμα όσο και από το πνεύμα των διατάξεων του άρθρου 311 του ν. 4412/2016 (όπως και των διατάξεων του άρθρου 86 του ίδιου νόμου που αφορά στην ανάθεση συμβάσεων στους τομείς που εμπίπτουν στην οδηγία 2014/24/ΕΕ, βλ. και την αιτιολογική έκθεση του νόμου) και της οικείας διακήρυξης συνάγεται ότι σε περίπτωση που σύμβαση προμήθειας ανατίθεται με κριτήριο την πλέον συμφέρουσα προσφορά βάσει βέλτιστης σχέσης ποιότητας – τιμής, η βαθμολόγηση της τεχνικής προσφοράς ανά επιμέρους κριτήριο ανάθεσης, με παράλληλη διατύπωση λεκτικής αιτιολόγησης της ληφθείσας αριθμητικής βαθμολογίας, εξυπηρετεί τον σκοπό διασφάλισης της αντικειμενικής σύγκρισης της σχετικής αξίας των προσφορών, ώστε να αναδεικνύεται, σε συνθήκες πραγματικού ανταγωνισμού, διαφάνειας και τήρησης του ίσου μέτρου κρίσης, η προσφορά που παρουσιάζει την καλύτερη αναλογία τιμής και ποιότητας. Εκ τούτων έπεται ότι η βαθμολόγηση και η συνακόλουθη, κατόπιν αυτής, κατάταξη προϋποθέτει περισσότερους διαγωνιζόμενους. Αντιθέτως, σε περίπτωση διαγωνισμού που υπάρχει μοναδικός προσφέρων φορέας, ζήτημα κατάταξης των τεχνικών προσφορών δεν τίθεται. Επομένως, η βαθμολόγηση εκάστου των κριτηρίων αξιολόγησης παρίσταται αλυσιτελής, αφού αυτή υπηρετεί αποκλειστικά την ανάδειξη της τεχνικά καλλίτερης μεταξύ περισσότερων τεχνικής προσφοράς, για να ακολουθήσει, μετά το άνοιγμα των οικονομικών προσφορών, η ανάδειξη της προσφοράς που έχει τη βέλτιστη σχέση ποιότητας – τιμής, με την εφαρμογή του προβλεπόμενου μαθηματικού τύπου. Ως εκ τούτου, στην περίπτωση του μοναδικού διαγωνιζόμενου οικονομικού φορέα, αρκεί η αρμόδια Επιτροπή Αξιολόγησης να αξιολογήσει την τεχνική προσφορά της ως τεχνικά

αποδεκτής με παράθεση συνοπτικής αιτιολογίας περί της πλήρωσης των απαιτήσεων που τέθηκαν από τη σχετική μελέτη και τη διακήρυξη για την προμήθεια του προϊόντος, χωρίς να απαιτείται η βαθμολόγηση των επιμέρους κριτηρίων αξιολόγησης, τα οποία δεν διαφοροποιούνται από τις ως άνω απαιτήσεις, καθόσον στα κριτήρια αξιολόγησης ομαδοποιούνται οι απαιτήσεις αυτές. Σε περίπτωση δε που η Επιτροπή προχωρήσει σε βαθμολόγηση, τυχόν πλημμέλειες αυτής, όπως η έλλειψη λεκτικής διατύπωσης της κρίσης της ανά κριτήριο αξιολόγησης, δεν δύναται να πλήξει το κύρος της διαγωνιστικής διαδικασίας. Εξάλλου, η ως άνω κρίση της Επιτροπής Αξιολόγησης περί της τεχνικά αποδεκτής προσφοράς, θα αντιστοιχούσε στον Πίνακα Βαθμολόγησης με τη βάση των 100 βαθμών, η οποία θα ήταν αρκετή για τη συνέχιση της διαγωνιστικής διαδικασίας με αξιολόγηση της οικονομικής προσφοράς της μοναδικής συμμετέχουσας, αφού, ελλείψει ανταγωνισμού, το στοιχείο της υπερκάλυψης των απαιτήσεων που τέθηκαν από την αναθέτουσα αρχή με τη σχετική μελέτη και τη διακήρυξη και το οποίο θα οδηγούσε σε βαθμολογία άνω του 100, είναι αδιάφορο. Πλην, η γνώμη αυτή δεν εκράτησε.

8. Στην υπό κρίση υπόθεση, από τα στοιχεία του φακέλου που συνοδεύουν την ελεγχόμενη σύμβαση, προκύπτουν τα ακόλουθα (σκέψεις 9 έως 14).

9. Με την .../2018 απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής του Δήμου ... εγκρίθηκε η προκήρυξη ανοικτής διαγωνιστικής διαδικασίας, προϋπολογιζόμενης δαπάνης 612.820,40 ευρώ, (με Φ.Π.Α.), με χρήση της πλατφόρμας του Εθνικού Συστήματος Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (ΕΣΗΔΗΣ), για την «Προμήθεια ηλεκτρομηχανολογικού εξοπλισμού για την αναβάθμιση των αντλιοστασίων ύδρευσης Δήμου ...». Με την ίδια απόφαση ορίσθηκε ως κριτήριο κατακύρωσης της προμήθειας η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά, με βάση τη βέλτιστη σχέση ποιότητας-τιμής, σύμφωνα με τα κριτήρια ανάθεσης και τον σχετικό τύπο της διακήρυξης του διαγωνισμού.

10. Κατά την καταληκτική ημερομηνία υποβολής προσφορών (22.2.2019) υπέβαλαν προσφορές οι εταιρείες «...», «...» και «...». Η Επιτροπή του Διαγωνισμού, με το 12.3.2019 πρακτικό της, αφού απέρριψε τις προσφορές των εταιρειών «...» και «...» λόγω ελλείψεων στα δικαιολογητικά συμμετοχής τους, προέβη στην αξιολόγηση της τεχνικής προσφοράς της μοναδικής εναπομείσασας ήδη αιτούσας εταιρείας και στη βαθμολόγησή της με βάση τα κριτήρια K1 έως K8 του άρθρου 2.3.1 της διακήρυξης.

11. Ειδικότερα ως προς τη βαθμολόγηση της προσφοράς της νυν αιτούσας, η Επιτροπή βαθμολόγησε το κριτήριο K1 «πληρότητα τεχνικής προσφοράς (τεχνική περιγραφή και τεχνικά έντυπα για το σύνολο των προσφερόμενων υλικών-μηχανημάτων» με συντελεστή βαρύτητας 15% με βαθμό 110 (βαθμολογία x συντελεστή βαρύτητας = 16,5), το κριτήριο K2 «συμφωνία των προσφερόμενων υλικών-μηχανημάτων, με τις απαιτήσεις των τεχνικών προδιαγραφών της μελέτης» με συντελεστή βαρύτητας 15% με βαθμό 110 (βαθμολογία x συντελεστή βαρύτητας = 16,5), το κριτήριο K3 «ποιότητα, αποδοτικότητα του προσφερόμενου ηλεκτρομηχανολογικού εξοπλισμού» με συντελεστή βαρύτητας 15% με βαθμό 110 (βαθμολογία x συντελεστή βαρύτητας = 16,5), το κριτήριο K4 «στοιχεία υποστήριξης (προσωπικό, παρεχόμενο service, ύπαρξη εγκαταστάσεων)» με συντελεστή βαρύτητας 15% με βαθμό 110 (βαθμολογία x συντελεστή βαρύτητας = 16,5), το κριτήριο K5 «χρόνος ανταπόκρισης για αποκατάσταση δυσλειτουργίας ή βλάβης του προσφερόμενου ηλεκτρομηχανολογικού εξοπλισμού» με συντελεστή βαρύτητας 10% με βαθμό 110 (βαθμολογία x συντελεστή βαρύτητας = 11), το κριτήριο K6 «εμπειρία προμηθευτή» με συντελεστή βαρύτητας 10% με βαθμό 110 (βαθμολογία x συντελεστή βαρύτητας = 11), το κριτήριο K7 «εγγύηση καλής λειτουργίας» με συντελεστή 10% με βαθμό 110 (βαθμολογία x συντελεστή βαρύτητας = 11) και το κριτήριο K8 «έκθεση και δραστηριότητες μεταφοράς στο προσωπικό του Δήμου της τεχνογνωσίας λειτουργίας και συντήρησης της εγκατάστασης ...» με συντελεστή 10% με βαθμό 100 (βαθμολογία x συντελεστή βαρύτητας = 10). Ο γενικός βαθμός της προσφοράς της ήδη αιτούσας εταιρείας διαμορφώθηκε σε 109 μονάδες (16,5 + 16,5 + 16,5 + 16,5 + 11 + 11 + 11 + 10 = 109). Η Επιτροπή, στο ανωτέρω από 12.3.2019 Πρακτικό της, σημείωσε ειδικώς ότι «η βαθμολόγηση κάθε κριτηρίου αξιολόγησης κυμαίνεται από 100 βαθμούς στην περίπτωση που ικανοποιούνται ακριβώς όλοι οι όροι των τεχνικών προδιαγραφών, αυξάνεται δε μέχρι τους 120 βαθμούς όταν υπερκαλύπτονται οι απαιτήσεις του συγκεκριμένου κριτηρίου... κριτήρια με βαθμολογία μικρότερη από 100 βαθμούς (ήτοι που δεν καλύπτουν / παρουσιάζουν αποκλίσεις από τις τεχνικές προδιαγραφές της παρούσας) επιφέρουν την απόρριψη της προσφοράς» και κατέληξε στο συμπέρασμα ότι «κανένα κριτήριο δεν βαθμολογήθηκε με βαθμό κάτω του 100, κατά συνέπεια η τεχνική προσφορά θεωρείται παραδεκτή».

12. Η Οικονομική Επιτροπή του Δήμου ... ενέκρινε το ανωτέρω Πρακτικό με την .../2019 απόφασή της. Ακολούθως, με το από 10.4.2019 πρακτικό της Επιτροπής Διαγωνισμού, αποσφραγίστηκε η οικονομική προσφορά της αιτούσας εταιρείας, ποσού 462.051,27 ευρώ, πλέον ΦΠΑ. Επί της προσφοράς αυτής εφαρμόστηκε ο μαθηματικός τύπος της

παραγράφου 2.3.2 της διακήρυξης ($\Lambda = \text{προσφερθείσα τιμή} / \text{τελική βαθμολογία τεχνικής προσφοράς}$), όπου $\Lambda = 462.051,27/109 = 4.239$ και η Επιτροπή εισηγήθηκε την ανάδειξή της ως προσωρινής μειοδότης. Το πρακτικό αυτό εγκρίθηκε με την .../2019 απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής του Δήμου, με την οποία αποφασίστηκε να κληθεί η ως άνω προσωρινή μειοδότης εταιρεία να προσκομίσει τα απαιτούμενα δικαιολογητικά κατακύρωσης. Με το από 9.5.2019 πρακτικό κρίθηκε ότι τα δικαιολογητικά που υποβλήθηκαν ήταν πλήρη και σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στη διακήρυξη και προτάθηκε η κατακύρωση στην αιτούσα του αποτελέσματος του διαγωνισμού, το πρακτικό δε αυτό εγκρίθηκε με την .../2019 απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής του Δήμου. Ακολούθως, η τελευταία αυτή απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής ακυρώθηκε με την .../14.6.2019 απόφαση του Συντονιστή Αποκεντρωμένης Διοίκησης ..., με την αιτιολογία, μεταξύ άλλων, ότι κατά παράβαση της παρ. 11 του άρθρου 86 του ν. 4412/2016, η βαθμολόγηση της τεχνικής προσφοράς του οικονομικού φορέα δεν είναι πλήρως και ειδικώς αιτιολογημένη και δεν περιλαμβάνει υποχρεωτικά εκτός από τη βαθμολογία και τη λεκτική διατύπωση της κρίσης ανά κριτήριο. Κατά της απόφασης αυτής η ήδη αιτούσα εταιρεία άσκησε την από 8.7.2019 προσφυγή του άρθρου 151 του ν. 3463/2006, η οποία έγινε δεκτή με το πρακτικό της 11ης/12.9.2019 συνεδρίασης (αποφ. 45/2019) της κατ' άρθρο 152 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων 2ης Ειδικής Επιτροπής της Αποκεντρωμένης Διοίκησης ..., με την αιτιολογία, μεταξύ άλλων, ότι εν προκειμένω, δεν υπήρξε καμία περίπτωση συγκριτικής αξιολόγησης των προσφορών των διαγωνιζόμενων, διότι οι λοιποί συμμετέχοντες είχαν ήδη αποκλειστεί στο στάδιο αξιολόγησης των δικαιολογητικών συμμετοχής, ως εκ τούτου δεν απαιτείτο αιτιολόγηση της βαθμολογίας του.

13. Με την 13ΠΣ/2019 πράξη της Επιτροπής του Ελεγκτικού Συνεδρίου στο Ν. Πιερίας κρίθηκε ότι κωλύεται η υπογραφή του υποβληθέντος μεταξύ του Δήμου ... και της ήδη αιτούσας σχεδίου σύμβασης, με την αιτιολογία ότι το Πρακτικό της Επιτροπής του διαγωνισμού για την τεχνική αξιολόγηση της προσφοράς της μοναδικής εναπομείνουσας διαγωνιζόμενης εταιρείας δεν αιτιολογείται νομίμως, καθόσον σε αυτό παρατίθενται μόνον οι βαθμοί στα κριτήρια αξιολόγησης της διακήρυξης, η δε βαθμολογία εκάστου κριτηρίου αξιολόγησης δεν συνοδεύεται από οποιαδήποτε αιτιολογία, κατά παράβαση της παραγράφου 5 του άρθρου 311 του ν. 4412/2016, με αποτέλεσμα να καταλείπονται αμφιβολίες ως προς την ορθότητα της τεθείσας βαθμολογίας και, τελικώς, να καθίσταται ανέφικτος ο έλεγχος νομιμότητας της βαθμολογίας αυτής από το Ελεγκτικό Συνέδριο.

14. Το VI Τμήμα, επιλαμβανόμενο αίτησης ανάκλησης της ήδη αιτούσας κατά της ανωτέρω πράξης της Επιτρόπου, επικύρωσε αυτήν και απέρριψε, με την ήδη προσβαλλόμενη απόφαση, την αίτηση ανάκλησης, προσθέτοντας ότι η απαίτηση για λεκτική αιτιολόγηση της βαθμολογίας κάθε επιμέρους κριτηρίου δεν αναπληρώνεται, παρά τα περί του αντιθέτου προβαλλόμενα, από την αναφορά της Επιτροπής Διαγωνισμού ότι τεχνική προσφορά της αιτούσας καλύπτει, και σε κάποια κριτήρια υπερκαλύπτει, τις τεχνικές προδιαγραφές της διακήρυξης.

15. Με την κρινόμενη αίτηση η αιτούσα ζητεί την αναθεώρηση της ανωτέρω απόφασης του VI Τμήματος, προβάλλοντας ό,τι είχε προβληθεί στη διαδικασία της ανάκλησης, ήτοι ότι η πρόβλεψη του νόμου περί αιτιολόγησης της βαθμολόγησης εξυπηρετεί αποκλειστικώς τον έλεγχο της κατάταξης μεταξύ των διαγωνιζομένων. Επομένως, στην προκειμένη περίπτωση, που υπάρχει μοναδική προσφορά, αυτή είναι αλυσιτελής. Επίσης, υπόψη του Τμήματος τέθηκε το από 19.6.2020 έγγραφο του Προέδρου της Επιτροπής Διαγωνισμού με τίτλο «Απόψεις – Διευκρίνιση Αξιολόγησης». Με το έγγραφο αυτό διευκρινίζεται ότι η τεθείσα ανά κριτήριο βαθμολογία στηρίχθηκε σε εξής δεδομένα: «Κριτήριο K1: (...) Βαθμολογήθηκε με 110 διότι κρίθηκε πολύ ικανοποιητική η πληρότητα της τεχνικής προσφοράς με την επιπλέον παράθεση σχεδίων για το σύνολο των προσφερόμενων υλικών – μηχανημάτων (ΗΛΜ εξοπλισμός). Π.χ. Προσκόμιση σχεδίων αντλίας στο τεύχος “1.2 αντλία ανύψωσης λυμάτων.pdf” της εταιρίας ... Α.Ε.. Κριτήριο K2: (...) Βαθμολογήθηκε με 110 διότι κρίθηκε πολύ ικανοποιητική η συμφωνία των προσφερόμενων υλικών-μηχανημάτων της τεχνικής προσφοράς, καθώς προσφέρονται μηχανήματα και υλικά κατασκευής καλύτερης ποιότητας από τα απαιτούμενα των τευχών δημοπράτησης. Π.χ. Προσφορά μεταλλικών κατασκευών με χάλυβα ποιότητας ST37.2 στο τεύχος “1.8 Μεταλλικές Κατασκευές.pdf” της εταιρίας ... Α.Ε., καλύτερης ποιότητας από τον ζητούμενο μορφοσίδηρο από το Άρθρο “α/α 8 Μεταλλικές κατασκευές” των τευχών Δημοπράτησης. Κριτήριο K3: (...) Βαθμολογήθηκε με 110 διότι κρίθηκε πολύ ικανοποιητική η αποδοτικότητα του ηλεκτρομηχανολογικού εξοπλισμού και ειδικότερα των αντλιών λυμάτων (κύριος εξοπλισμός της προμήθειας), οι οποίες προσφέρονται με πολύ μεγαλύτερο βαθμό απόδοσης από ότι απαιτείται από τα Τεύχη Δημοπράτησης. Π.χ. Προσφερόμενος βαθμός απόδοσης της Υποβρύχιας αντλίας εσωτερικής ανακυκλοφορίας λυμάτων 73,82% (...) μεγαλύτερο από το ζητούμενο βαθμό απόδοσης 20% (...) Κριτήριο K4 (...) Βαθμολογήθηκε με 100 διότι κρίθηκε επαρκής και σύμφωνη με τα απαιτούμενα από τα Τεύχη Δημοπράτησης η στελέχωση (επιστημονικό και τεχνικό προσωπικό), η ύπαρξη εγκαταστάσεων καθώς και το παρεχόμενο

service του ΗΛΜ εξοπλισμού της εγκατάστασης. Κριτήριο Κ5 (...) Βαθμολογήθηκε με 110 διότι κρίθηκε πολύ ικανοποιητικός ο άμεσος χρόνος ανταπόκρισης και αποκατάστασης δυσλειτουργιών ή βλαβών του προσφερόμενου ηλεκτρομηχανολογικού εξοπλισμού. Προσφερόμενος χρόνος απόκρισης μικρότερος της 1 ώρας αντί του σύνηθες των 3 ωρών. Κριτήριο Κ6 (...) Βαθμολογήθηκε με 110 διότι κρίθηκε πολύ ικανοποιητική η αντίστοιχη εμπειρία του προμηθευτή σε αντίστοιχη προμήθεια (...) Εμπειρία προμηθευτή σε Αναβάθμιση εγκαταστάσεως επεξεργασίας λυμάτων της τελευταίας 10ετίας με την εγκατάσταση σύγχρονου ηλεκτρομηχανολογικού εξοπλισμού στην Εγκατάσταση Επεξεργασίας λυμάτων ..., προϋπολογισμού 2.382.000 € (...) έναντι του προϋπολογισμού της προμήθειας (...) 801.600,00 € μη συμπεριλαμβανομένου του Φ.Π.Α. Κριτήριο Κ7 (...) Βαθμολογήθηκε με 100 διότι κρίθηκε επαρκής η προσφερόμενη εγγύηση καλής λειτουργίας με προσφερόμενο έναν μέσο χρόνο εγγύησης καλής λειτουργίας των 3 ετών. Κριτήριο Κ8 (...) Βαθμολογήθηκε με 100 διότι κρίθηκε επαρκής και σύμφωνη με τα απαιτούμενα από τα Τεύχη Δημοπράτησης η τεχνική έκθεση μεταφοράς τεχνογνωσίας στο προσωπικό του Δήμου με το απαιτούμενο πρόγραμμα λειτουργίας & συντήρησης καθώς και τα απαιτούμενα έντυπα λειτουργίας & συντήρησης...».

16. Το Δικαστήριο διευκρινίζει ότι η προσκόμιση το πρώτον ενώπιόν του εγγράφου αιτιολόγησης της τεθείσας βαθμολογίας προς άρση της διαπιστωθείσας πλημμέλειας της τεχνικής αξιολόγησης κρίνεται παραδεκτή, διότι η διαπιστωθείσα κατά τον προσυμβατικό έλεγχο πλημμέλεια αφορά στην αιτιολόγηση της τεχνικής αξιολόγησης της μοναδικής παραδεκτής προσφοράς.

17. Με αυτά τα δεδομένα και σύμφωνα με την κρατήσασα ως άνω γνώμη το Δικαστήριο κρίνει ότι ορθώς καταρχήν έγινε δεκτό από το VI Τμήμα ότι το Πρακτικό της Επιτροπής Διαγωνισμού για την τεχνική αξιολόγηση των προσφορών των υποψήφιων εταιρειών δεν έχει αιτιολογηθεί νομίμως (σκέψη 6), αφού σε αυτό παρατίθεται μόνο πίνακας βαθμολόγησης ανά προβλεπόμενο από τη διακήρυξη κριτήριο, χωρίς οποιαδήποτε λεκτική αξιολόγηση της προσφοράς. Συναφώς, την απαίτηση για λεκτική διατύπωση της σχετικής κρίσης ανά κριτήριο δεν αναπληρώνει, όπως αβασίμως προβάλλεται, η αναφορά της Επιτροπής Διαγωνισμού στο οικείο Πρακτικό ότι η τεχνική προσφορά της εναπομείνας συμμετέχουσας καλύπτει τις τεχνικές προδιαγραφές της διακήρυξης, καθώς η γενική αυτή αναφορά δεν αρκεί για την εκπλήρωση της υποχρέωσης της Επιτροπής Διαγωνισμού για την κατά τα ανωτέρω γενόμενα δεκτά αιτιολόγηση της βαθμολόγησης κάθε κριτηρίου. Εντούτοις, στην

προκειμένη περίπτωση το Δικαστήριο εκτιμά ότι με το προσκομισθέν από 19.6.2020 έγγραφο του Προέδρου της Επιτροπής Διαγωνισμού αιτιολογείται επαρκώς η βαθμολογία εκάστου κριτηρίου που τέθηκε από την Επιτροπή Διαγωνισμού κατά την αξιολόγηση της τεχνικής προσφοράς της αιτούσας. Όμως, το ανωτέρω έγγραφο δεν έχει συνταχθεί από την Επιτροπή Διαγωνισμού ως συλλογικό όργανο, αλλά μόνο από τον Πρόεδρο αυτής και δεν έχει νομίμως εγκριθεί από το αρμόδιο όργανο του Δήμου. Για το λόγο αυτό, το Δικαστήριο κρίνει ότι πρέπει να αναβάλει τη λήψη οριστικής απόφασης, ώστε να προσκομισθεί αιτιολόγηση της βαθμολογίας που τέθηκε κατά την τεχνική αξιολόγηση διατυπωμένη από την Επιτροπή Διαγωνισμού και εγκεκριμένη από το αρμόδιο όργανο του Δήμου. Ακολούθως, μετά την τήρηση των ανωτέρω, πρέπει να οριστεί αρμοδίως νέα δικάσιμος για τη συζήτηση της υπόθεσης.

18. Κατά τη μειοψηφούσα γνώμη των Συμβούλων Γεώργιου Βοΐλη, Κωνσταντίνας Ζώη και Δέσποινας Καββαδία - Κωνσταντάρα, στην προκειμένη περίπτωση, η έλλειψη λεκτικής διατύπωσης στη βαθμολογία εκάστου κριτηρίου αξιολόγησης δεν δύναται ούτως ή άλλως να πλήξει το κύρος της διαγωνιστικής διαδικασίας, αφού αυτή η ίδια η βαθμολόγηση παρίσταται αλυσιτελής. Τούτο δε, διότι ελλείψει άλλων διαγωνιζομένων δεν απαιτείται κατάταξη την οποία και μόνο υπηρετεί η βαθμολόγηση. Άλλωστε, από το πρακτικό της Επιτροπής Διαγωνισμού αιτιολογείται επαρκώς ότι η προσφορά της αιτούσας καλύπτει πλήρως τις απαιτήσεις της διακήρυξης. Συνεπώς, κατά την άποψη αυτή η αίτηση πρέπει να γίνει δεκτή.

19. Κατ' ακολουθίαν των ανωτέρω, το Δικαστήριο αναβάλλει την έκδοση οριστικής απόφασης, προκειμένου να προσκομισθεί εγκεκριμένη από το αρμόδιο όργανο αιτιολόγηση της βαθμολογίας που τέθηκε κατά την αξιολόγηση της τεχνικής προσφοράς της αιτούσας.

Για τους λόγους αυτούς

Αναβάλλει την έκδοση οριστικής απόφασης.

Διατάσσει τη συμπλήρωση των στοιχείων του φακέλου κατά τα αναφερόμενα στο σκεπτικό.

Κρίθηκε και αποφασίσθηκε στην Αθήνα, στις 9 Ιουλίου 2020.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Ο ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ

ΙΩΑΝΝΗΣ ΣΑΡΜΑΣ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΒΟΪΛΗΣ

Ο ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΡΑΣΑΒΒΙΔΗΣ

Δημοσιεύθηκε σε έκτακτη δημόσια συνεδρίαση, στις 3 Αυγούστου
2020.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΙΩΑΝΝΗΣ ΣΑΡΜΑΣ

ΕΛΕΝΗ ΑΥΓΟΥΣΤΟΓΛΟΥ